

5. Штомпель М.В., Вовченко Б.О. Технологія виробництва продукції вівчарства: навч. видання. Київ : Вища освіта, 2005. 343 с.
6. Вовченко Б.Е. Научные исследования и практические методы совершенствования систем производства продукции овцеводства в условиях юга Украины : автореф. дис. на ученю степен ь доктора с.-х. наук 06.02.04. К, 1992. 32 с.
7. Доллинг С.Х. Разведение мериносов / пер. с англ. и предисловие канд. с.-х. наук А.А. Вениаминова. Москва : Колос, 1974. 300 с.
8. Івіна-Маляренко О.С. Плодючість вівцематок таврійського типу асканійської тонкорунної породи з різною густрою вовни. *Вівчарство*. 2006. Вип. 33, С. 38–41.
9. Корбич Н.М., Пентелюк Р.С., Ряполова І.О. Тонина вовни та основні показники продуктивності в овець таврійського типу асканійської тонкорунної породи. *Таврійський науковий вісник* 2007. Вип. 57. С. 778–83.

УДК 911.3:338.43(477)

DOI <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2021.122.36>

ОБҐРУНТУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА СВИНИНИ В УМОВАХ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА «ДНІСТЕР» ХЕРСОНСЬКОГО РАЙОНУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Панкєєв С.П. – к.с.-г.н.,

доцент кафедри технології виробництва продукції тваринництва,
Херсонський державний аграрно-економічний університет

Німчин М.В. – здобувач вищої освіти другого магістерського рівня
другого року навчання біолого-технологічного факультету,
Херсонський державний аграрно-економічний університет

У статті проаналізована доцільність використання технологічних показників виробництва свинини в умовах фермерських господарств, типових для умов Півдня України.

Обґрунтуванням технологічного процесу виробництва свинини у фермерському господарстві «Дністер», де були визначені наступні технологічні задачі до рекомендованої технології; структура стада свиней за фізіологічним станом, графік паруваль, сезонно-турової системи опоросів, опоросу свиноматок за два тури (2 тури основних і тур свиноматок, що перевіряються); потреба свиней у поживних речовинах, технологічних умов вирощування, дорощування та відгодівлі свиней. Завданням було визначення основних технологічних параметрів господарства і визначення економічної ефективності.

Поголів'я свиней, що планується на цьому підприємстві: кількість свиноматок (основні і перевірювані) – 70 голів; необхідно запліднити – 87 голів; кнури-плідники – 2 голови; постанова маток на опорос – 55 голів, вибракування при цьому складає 11 голів (за рахунок II туру основних маток і I туру перевірюваних); поголів'я порослят залежно від віку: поросята-сисуні – 700, поросята на час відлучення – 630, продаж населенню – 126, поросята на дорощуванні – 504, зняття з відгодівлі – 445, вибракування дорослі свиноматки – 11 голів.

Під час розробки технології виробництва свинини використовували загальноприйняті зоотехнічні методики і методики розрахунку економічних показників Поголів'я свиней, що планується на цьому підприємстві: кількість свиноматок (основні і перевірювані) – 96 голів; необхідно запліднити – 118 голів; кнури-плідники – 3 голови; постанова маток на опорос – 96 голів; поросята-сисуні – 864, поросята на час відлучення – 768, продаж населенню – 230, поросята на дорощуванні – 538, зняття з відгодівлі – 321, вибракування дорослі свиноматки – 36 голів. Загальне виробництво свинини склало 451,3 ц. На все поголів'я цього фермерського господарства необхідно 408,77 т кормових одиниць.

За основними показниками економічної ефективності роботи даного фермерського господарства отримані такі показники: валовий дохід – 738,616 тис. грн., виробничі витрати – 258,617 тис. грн., чистий дохід – 99,189 тис. грн., рівень рентабельності – 15,51%.

Ключові слова: технологічні показники, виробництво свинини, Південь України, фермерське господарство, структура стада, сезонно-турова система, вигодування, дощухування, відгодівля свиней

Pankeev S.P., Nymchin M.V. Substantiation of the technology of pork production under the conditions of the farm Dnister (Kherson district, Kherson region)

The article analyzes the expediency of using technological indicators of pork production under the conditions of farms, typical for the conditions of the south of Ukraine.

It substantiates the technological process of production of pork on the farm Dnister, where the following technological tasks were identified to the recommended technology: structure of pork herds according to the physiological condition, a schedule of mating, a seasonal-round system of farrowing, farrowing of sows in two rounds (2 rounds of the main and one round of the studied sows); the need of pigs in nutrients, technological conditions for rearing, raising and fattening of pigs. The task was to determine the basic technological parameters of the farm and determine economic efficiency.

Pig herd planned at this enterprise: number of sows (main and inspected) – 70 heads; it is necessary to fertilize – 87 heads; breeding boars – 2 heads; preparation for farrowing – 55 heads, culling is 11 heads (due to the second round of the main sows and the first round of inspected ones); number of piglets depending on age: suckling piglets – 700, weaning piglets – 630, sale to the population – 126, piglets on rearing – 504, removal from fattening – 445, culling of adult sows – 11 heads.

During the development of pork production technology, the generally accepted zootechnical methods and methods of calculating economic indicators of the pig population planned at this enterprise were used: the number of sows (main and tested) – 96 heads; it is necessary to fertilize – 118 heads; breeding boars – 3 heads; preparation of sows for farrowing – 96 heads; suckling piglets – 864, piglets at the time of weaning – 768, sale to the population – 230, piglets for rearing – 538, removal from fattening – 321, culling of adult sows – 36 heads. Total pork production amounted to 451.3 metric quintals. 408.77 tons of fodder units are needed for all livestock of this farm.

According to the main indicators of the economic efficiency of the work of this farm, the following indicators were obtained: gross income – 738,616 thousand grn., production expenses – 258,617 thousand grm, net income – 99,189 thousand grn., profitability level – 15.51%.

Key words: technological indicators, production of pork, south of Ukraine, farming, herd structure, seasonal-round system, raising, rearing, fattening of pigs.

Постановка проблеми. Необхідно відзначити, що в ринкових умовах господарювання підвищення ефективності ведення галузі свинарства в умовах малих підприємств, фермерських господарств необхідно здійснювати на основі пріоритетного використання тих факторів, які забезпечують отримання найбільшого ефекту. До них передусім необхідно віднести удосконалення техніко-економічного розміщення свинарських комплексів, поглиблення спеціалізації цього виду тварин, покращення кормової бази, збалансованості раціонів, розширення кооперації, розвитку агропромислової інтеграції [4, с. 8–14; 5, с. 32–34].

Поряд з громадськими спеціалізованими підприємствами з розвитком різних форм власності, особливого значення набувають невеликі формування: особисті селянські господарства, а також малі сімейні ферми. Досвід зарубіжних країн показує, що існують сімейні ферми з повною зайнятістю власника ферми [2, с. 150–155].

Але в будь-якому разі свинарські ферми потребують для розв'язання виникаючих проблем наукових рішень і нетрадиційних підходів в організації зооветеринарної служби. Тому розвитку свинарства в таких формуваннях необхідно приділяти особливу увагу з боку місцевої влади та надавати всебічну консультацію і конструктивну та ветеринарну допомогу. Однією із складних проблем

організації виробництва свинини в малих сімейних фермах та ОСГ є забезпечення їх поросятами для відгодівлі, отриманих від свиноматок спеціалізованих м'ясних генотипів зарубіжної селекції. Закупка їх у сільськогосподарських підприємств ускладнюється. Тому виникає нагальна потреба будувати в малих сімейних господарствах ферми із закінченим циклом виробництва. Під час організації відтворення, вирощування молодняка і відгодівлі свиней можна користуватися загальними вимогами щодо розведення свиней в спеціалізованих господарствах [1, с. 29–30; 6, с. 20–22].

Сучасну класифікацію свинарських фермерських господарств можна представити таким чином. Перша група – їх частка складає 40 %. Такі господарства утримують свиней у спеціально обладнаних приміщеннях, але з низьким рівнем механізації; роздача кормів і видалення гною здійснюється вручну. Корми, які використовують для годівлі свиней, різноманітні і незбалансовані за основними поживними речовинами. Ці господарства займаються вирощуванням поросят для населення і виробництвом малої кількості продукції для власних потреб [57, с. 14–152].

Друга група – їх частка складає 45%. Такі господарства мають від 50 до 200 голів свиней. Утримання свиней відбувається у спеціальних приміщеннях (свинокомплексах), які отримали за сертифікатами або просто скупчили. Система водонапування, роздача кормів, видалення гною, роздача кормів механізована. Ці господарства займаються вирощуванням поросят для продажу населенню. Термін відлучення поросят відбувається у 45 діб (коли жива маса поросят 11–14 кг). Корми для годівлі свиней – власного виробництва, також згодовують горох, люцерну, незбиране молоко. Комплектування маточного поголів'я здійснюється за рахунок закупівлі ремонтного молодняка. Рентабельність виробництва свинини у таких господарствах складає від 5 до 22%; використовується штучне осіменіння.

Третя група – їх частка складає 15%. Це господарства, які мають земельні і майнові сертифікати або об'єдналися у спеціальні кооперативи з виробництва свинини. Впроваджуються новітні технології ресурсозбереження. Годівля повнораціонна, збалансована за всіма поживними речовинами, за типом «шведського столу».

Виклад основного матеріалу дослідження. Серед чинників, які стримують розвиток свинарських фермерських господарств: низький рівень матеріально-технічної бази, низька якість кормів, низький рівень комплектації маточного поголів'я, високі податкові ставки за кредити та складнощі під час утримання свиней, висока вартість комбікормів, проблеми з переробки власної продукції, що змушує фермерів реалізовувати її за низьким цінами, цінова політика (проблеми із закупівельними цінами).

У передових країнах Європи розроблений спеціальний каталог критеріїв оцінки якості продукції галузі свинарства у фермерських господарствах; серед них виділяють показники відтворної здатності, материнських якостей, молочної продуктивності свиноматок. Серед відгодівельних якостей виділяють рівень середньодобових приростів, засвоєння і швидкість поїдання корму. Забійні (м'ясо-сальні) якості характеризує м'ясна частина, якість м'язової і жирової частини. Дуже важливого значення набуває довголіття тварин і стійкість до захворювань; все це характеризує тривалість використання тварин і здатність до утримання на пасовищі (поведінка свиней) [3, с. 79–82]. Велику увагу фермери звертають також і на аномалії новонароджених поросят і аномалії репродуктивних органів у материнської частини стада – розвиток сосків. Щодо критеріїв м'ясопереробних

підприємств, то свині повинні бути повільно вгодованими, м'ясо червоного кольору, щільний шпик і невелика кількість щільного білого жиру.

Для обґрунтування технології виробництва свинини в умовах свинарського підприємства у фермерському господарстві «Дністер» були використані загальноприйняті зоотехнічні методи.

У цьому свинарському фермерському господарстві протягом року розміщено 25 основних і 20 перевірюваних свиноматок і 2 кнури-плідники. Свиноматки, що йдуть на парування, повинні бути здоровими, міцними, мати заводську вгодованість. Для холостих свиноматок з поганою вгодованістю норми годівлі збільшують на 15–20%.

Найбільш надійнішим методом виявлення свиноматок в охоті є використання кнура-пробника. Їх (по одному) заганяють у станок для групового утримання свиноматок. За рефлексом нерухомості визначають наявність охоти. У сумнівних випадках кнура і свиноматку випускають у прохід між стиками. Виявлення охоти відбувається вранці – до годівлі і перед годівлею. Для стимуляції охоти використовують зменшення поживності раціону на 30%, а також феромон, що нагадує запах кнура-плідника. При стимуляції годівлею за 10–14 діб до парування збільшують даванки вівса, проса, пшеничних жмихів, кормів тваринного походження, зеленої маси люцерни, запареної картоплі. Під час застосування феромону рідкий препарат андростерону розпилюють поблизу носової частини голови. Свиноматок обробляють на 4–5 день після відлучення поросят після годівлі щоденно, молодих – безпосередньо перед заплідненням.

Природним методом синхронізації охоти є одночасне відлучення поросят у всієї групи свиноматок: 80% з них приходять в охоту протягом 4–6 діб. За відсутності охоти через 8–10 діб після відлучення їм вводять СЖК, при цьому ретельно контролюють прояв охоти для запобігання кістозного попередження яєчників або їх гіперфункції. Після використання СЖК охота зазвичай настає на 5–6 день. Свиноматок з ознаками охоти і наявністю рефлексу нерухомості переганяють (по черзі) в індивідуальні станки в окремому приміщенні, де задалегідь створюють відповідні умови.

З урахуванням сезонного виробництва свинини розрахунок розміру основних технологічних груп проводиться на підставі вихідних даних для фермерського господарства на весняно-літній та осінньо-зимовий тури запліднення і опоросів основних маток.

Перший тур – запліднення основних маток планується проводити у серпні-вересні з тим, щоб опорос проходив в грудні-січні в стаціонарних приміщеннях.

Другий тур – запліднення основних маток проводять на 5–7 день після відлучення поросят, тобто в лютому-березні, з тим, щоб отримати поросят в червні-липні в умовах літніх таборів, або, за їх відсутності, в стаціонарних приміщеннях.

Перевірювані матки відбираються з приплоду зимових опоросів основних і після їх вирощування паруються в листопаді-грудні, щоб їх опороси припадали на березень-квітень. Кількість перевірюваних маток визначалася з урахуванням їх співвідношення, що планується, до основних.

Основне бракування свиноматок проводиться після літніх опоросів на підставі оцінки їх репродуктивної здатності та якості потомства з урахуванням запланованого бракування. Їх заміна проводиться з числа перевірених маток, оцінених за продуктивністю (табл. 1).

Таблиця 1

Технологічні параметри виробництва свинини

Вихідні показники	Технологічні параметри
Кількість основних маток, гол	25
Співвідношення основних маток до перевірюваних	0,5
Проходост продуктивної матки, %	20
Бракування маток, %	25
Тривалість підсосного періоду, днів	30
Багатоплідність, гол	10
Втрата поголів'я, % : поросята-сисуні	10
відлучені поросята	12
молодняк на відгодівлі	2
продаж поросят населенню	20
забій відгодюваних свиней для господарських потреб	15
Середньодобові прирости, г : поросята-сисуні	250
відлучені поросята	350
молодняк на відгодівлі	530
ремонтні свинки	600
Жива маса свинок при народженні поросят, кг	1,3
Середньозабійна маса молодняку, кг	180
Жива маса ремонтних свинок при паруванні, кг	130
Середньозабійна маса відгодюваних дорослих маток, кг	200

У господарстві впроваджено два способи утримання свиней – стійловий і літньо-табірний (літній). Ремонтних кнурців і свинок утримують окремо у приміщеннях групами по 10 голів. Загальна площа станка у розрахунку на одну голову повинна становити 1,9 м², а фронт годівлі – 30 см. Підлога у станках – асфальтована, з дерев'яним настилом поверх твердого покриття, або частково решітчаста, під якою розташовані гнойові канали. У цих каналах розміщують каскадно-спливну систему видалення гною.

Температура повітря у приміщенні для молодняку свиней повинна становити 18–22°C, відносна вологість повітря – не вище 75%, концентрація вуглекислого газу – 0,2%, аміаку – 20 мм³, сірководню – 10 мг/м³.

Для підтримання необхідних параметрів повітряного середовища використовують різні типи вентиляційних установок. Вентиляція з природною тягою (жалюзійно-ліхтарні пристрої та трубно-припливно-витяжні) проста в експлуатації і не потребує складних механізмів та додаткових витрат енергії. Вентиляційний комплект серії «Клімат» добре поєднується з калориферами типу КФС, КФБ, КФСО у єдину систему вентиляційно-опалювальних агрегатів і забезпечує підтримку оптимальної температури повітря в приміщенні, видалення шкідливих газів та запобігання конденсації пари. Біля приміщення обладнують вигульні майданчики з розрахунку 1,5 м² на одну тварину.

Ефективність відтворення та продуктивність свиноматок значною мірою залежать від рівня їх забезпечення необхідними поживними і біологічно активними речовинами.

Власний комбікормовий завод дозволяє забезпечити сучасну кормову базу: для годівлі на свинарському підприємстві використовують повноцінні ретельно збалансовані комбікорми із додаванням преміксів.

Найвищої продуктивності свиноматки досягають за нормованої і диференційованої годівлі згідно з їх виробничим використанням. Свиноматка повинна постійно перебувати в стані заводської вгодованості. Після підсиного періоду її вгодованість часто знижується. Тому для холостих свиноматок з поганою вгодованістю норми годівлі треба збільшувати на 15–20%. Але в цей період необхідно стежити, щоб не було ожиріння тварин, яких використовують для відтворення, бо жирні тварини погано запліднюються. У них часто спостерігають ембріональну смертність поросят, або поросята народжуються малих розмірів. Молочність у таких свиноматок різко знижується. Посилена годівля, яка не спричиняє ожиріння, позитивно впливає на овуляційний процес та багатоплідність.

У комбікорми для холостих свиноматок вводять зерно злаків, соєвий, соняшниковий та лляний шроти, рибне, м'ясо-кісткове борошно, кормові дріжджі і вітамінно-мінеральний премікс з антиокислювачем КС-1. Як основний компонент для регулювання рівня клітковини використовують трав'яне борошно, яке додають до комбікорму в кількості 6–7%.

Холостим свиноматкам живою масою 120–240 кг потрібно передбачати в раціонах 2,6–3,4 корм. од. і 28–39 МДж обмінної енергії.

Утримання холостих та умовно порослих свиноматок може бути індивідуальним і груповим (10–12 голів у станку).

Вигульні майданчики будують на одну технологічну секцію, що дає можливість утримувати свиноматок ізольовано (у станках).

Кнурів-плідників утримують у спеціальному приміщенні, розташованому в одному приміщенні з пунктом штучного осіменіння. Передбачається групове утримання перевіюваних, кнурів-пробників та основних кнурів-плідників. Оптимальні параметри мікроклімату: температура 16°C, відносна вологість 40–75%, швидкість руху повітря 0,2–1,0 м/с, вміст аміаку 20 мг/м³, сірководню 10 мг/м², СО₂ – 0,2%. Норма площі перевіюваних і кнурів-пробників 2,5 м², для основних кнурів-плідників 3,5 – 4,0 м². Висота стінок станків 1,4 м. Фронт годівлі на одну тварину 45 см. Організують активний моціон на 1,5–3 км.

Під час переведення на опорос раціон свиноматки скорочується до 2,5 кг. За 2 дні до опоросу до 2 кг, за 1 день – 1 кг. В день опоросу не годують, тільки дають теплу воду. Після опоросу напувають і дають бовтанку. На 2 день за дві годівлі згодують 0,5 кг комбікорму, на 3–4 день – 800 г – 1 кг, 5–6 день – 1,5–2 кг, 7–8 день – до 3 кг, 9–25 день – 4 кг.

Параметри мікроклімату: температура 18–20°C, відносна вологість 60–70%, повітрообмін взимку 50 м³/год, влітку 150 м³/год, швидкість руху повітря взимку 0,15 м/с, влітку 0,4 м/с, рівень шумів 70 дБ, СО₂ – 0,2%, аміак і сірководень 10 мг/м³, оксид вуглецю 2 мг/м³, бактеріальна забрудненість 150 тис. мікробних тіл в 1 м³ повітря, штучне освітлення 10 лк.

У перші дні життя потреба поросят в поживних речовинах повністю забезпечується за рахунок материнського молока. Поросятам з 3–4 дня життя необхідно давати воду. За її відсутності поросята п'ють сечу, що викликає шлункові захворювання. На 1 кг живої маси поросята за першу декаду життя споживають 175–197 г материнського молока, за другу 110–120, за третю – 61–68, за четверту – 33–40. Інтенсивність росту з третьої декади життя поросят залежить від повноцінності їх підкорму.

Для підгодівлі поросят з 8-го дня життя використовують спеціальні комбікорми (престартери). В 1 кг комбікорму міститься 1,04–1,06 корм. од., 201–220 г сирого протеїну, 42–50 сирого жиру, 26–32 сирі клітковини. На 100 кг престартеру додають 5 кг біовіту, 10 г сухого молока і 1,5 кг риб'ячого жиру.

На дільниці дорощування в даному господарстві групи формують по 10 голів, які повинні бути однакові за масою. Перед переведенням на дорощування роблять вибракування і відстаючих в рості поросят вилучають.

Після відлучення, щоб зменшити стрес, поросятам згодують той же корм, що і до відлучення, намочують корм, обмежують годівлю в перші 14 днів, додаткова вода в коритцях, невеликі групи, покращення мікроклімату, дотримання гігієни для захисту від інфекцій, годівля – низький вміст протеїну, багато ячменя і вівса, відсутній соевий шрот, добавки. Для осіменіння свиней у літніх таборах необхідно мати для кожної групи пересувний пункт штучного осіменіння.

Усі приміщення пункту штучного осіменіння, обладнання і територію біля пункту необхідно утримувати в чистості і належному порядку. У приміщенні не повинно бути мух. Не дозволяється вхід до пункту стороннім особам. Щоденно після закінчення роботи необхідно прибрати всі приміщення, мити станки і підлогу. Для відбору тварин для осіменіння при безприв'язному способі утримання потрібно використовувати розколи.

Графік запліднень, опоросів свиноматок та формування технологічних груп представлений у таблиці 2.

Таблиця 2

**Графік запліднень, опоросів свиноматок
та формування технологічних груп, голів**

Технологічні групи	Планується у році												
	Січ.	Лют.	Бер.	Квіт.	Трав.	Черв.	Лип.	Серп.	Вер.	Жовт.	Лист.	Груд.	Разом
Запліднення:													
Основні матки		12	13					12	13				50
Перевірювані матки											10	10	20
Опорос:													
Основні матки	13					12	13					12	50
Перевірювані матки			10	10									20
Отримання поросят	130		100	100		120	130					120	700
Відлучення поросят		108	117		90	90		108	117				650
Продаж населенню		22	23		18	18		22	23				126
Постановка на дорощування		86	94		72	72		86	94				504
Ремонтні свинки		20	20										40
Постановка на відгодівлю				81	81		65	65		81	81		454
Реалізація відгодівельного молодняка	63		79	80					79	80		64	445
Відгодівля вибракуваних маток					3	3		2	3				11
Зняття маток з відгодівлі							3	3		2	3		11

У добовому раціоні відлучених поросят 60-денного віку живою масою 16–18 кг повинно бути 1,5 корм. од. і 200 г перетравного протеїну (в тому числі – 9,5 лізину, 5,5 – метіоніну і цистину, 2 г – триптофану), 12 – кальцію, 8 – фосфору, 16 г кухонної солі та вітаміни А, В₁₂ у необхідних кількостях. Добова норма поживних речовин залежить від віку, живої маси та інтенсивності росту. На 100 кг живої маси поросяткам від 20 до 40 кг необхідно згодувати 5,5–6 корм. од. і не більше 4–4,5 кг сухої речовини та 120 г перетравного протеїну на 1 корм. од. Кількість концентрованих кормів у раціонах становить 85–90% за поживністю, решта – трав'яне борошно, зелень та соковиті корми.

Утримують відлучених поросят у спеціальних станках, на 0,5–0,8 м піднятих над підлогою. Клітка розміром 2,0×1,3 м розрахована на утримання 9–10 відлучених поросят з одного гнізда. Отже, формуємо групи по 10 голів. Площа підлоги на одну тварину – 0,26 м². Клітка обладнана сосковою напувалкою і груповою самогодівницею, розділеною на 10 вічок (фронт годівлі – 20 см на одне поросят), підлога – решітчаста, ширина отвору 17 мм. Гній і сеча через решітчасту підлогу потрапляють у гнойовий жолоб, заповнений водою, на поверхні якої утворюється плівка, що затримує виділення газів у приміщення.

Параметри мікроклімату: температура 18–22°C, відносна вологість 60–70%, повітрообмін взимку 8 м³/год, влітку 30 м³/год, швидкість руху повітря взимку 0,2 м/с, влітку 0,5 м/с, рівень шумів 70 дБ, СО₂ – 0,2%, аміак 10 мг/м³, сірководень 10 мг/м³, оксид вуглецю 2 мг/м³, бактеріальна забрудненість 250 тис. мікробних тіл в 1 м³ повітря, штучне освітлення 10 лк.

Поросят, які відстають в рості і розвитку, підсаджують до більш молочних свиноматок. Їх опромінують ультрафіолетовими лампами, вирощують у спеціальних приміщеннях. Створюють спеціальні умови мікроклімату (підвищують температуру), годують регенованим молоком і сухим комбікормом. На 1 л : 125–250 г сухої речовини.

Відгодівля свиней є заключним процесом виробництва свинини. Від раціональної його організації значною мірою залежить інтенсивність ведення і рентабельність свинарства. Основна мета відгодівлі – одержання від тварин максимального приросту живої маси в найкоротші строки з найменшими витратами кормів на одиницю продукції.

Для успішної відгодівлі свиней важливе значення мають розміри станків і фронт годівлі. Розміри станків повинні відповідати величині групи тварин та оптимальній щільності їх розміщення. Норма площі на одну голову повинна становити 0,65–0,8 м², глибина станка до 3,5 м, а фронт годівлі 0,3 м на голову [4]. Параметри мікроклімату за перший період і відповідно за другий період відгодівлі : температура 18–22, 16–20°C, відносна вологість 60–80%, повітрообмін взимку 10, 15 м³/год, влітку 50, 80 м³/год, швидкість руху повітря взимку 0,25–0,3 м/с, влітку 0,6, 1,0 м/с, рівень шумів 70 дБ, СО₂ – 0,2–0,25%, аміак 20 мг/м³, сірководень 20 мг/м³, оксид вуглецю 2 мг/м³, бактеріальна забрудненість 250–300 тис. мікробних тіл, штучне освітлення 5 лк.

Висновки і пропозиції. У даному фермерському свинарському господарстві визначена наступна структура стада: кнури-плідники (0,1%), свиноматки холості (2,7%), свиноматки перевірювані (0,7%), поросятка-сисуні (37,9%), поросятка на час відлучення (34,1%), молодняк на відгодівлі (17,5%), ремонтні свинки (7%); всього 1 849 голів.

Поряд з отриманими показниками роботи свинарського фермерського господарства слід зробити і деякі пропозиції вітчизняним фермерам з екологічного

ведення галузі: використання екологічно безпечної сировини; прибирання приміщень в кінці виробничого циклу вручну; утримання тварин на щільній підлозі на глибокій підстилці; ручна роздача кормів; утримання з вигулом на майданчику чи пасовищі; тривалість підсисного періоду до 40 діб; не використовувати імунізацію тварин, а у терапії застосовувати лише гомеопатичні засоби [8, с. 149–154].

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бабаєва К.З, Пелих Н.Л. Особливості показників продуктивності свиней різних генотипів в умовах окремого господарства. *Науково-інформаційний вісник біолого-технологічного факультету*. Вип. 13. Херсон : ХДАУ. 2020. С. 29–30.
2. Бабаєв О.Ю. Економічна ефективність реконструкції свинарських ферм і комплексів як важливий напрям підвищення прибутковості виробництва м'яса свиней. *Бізнес-інформ*. 2013. № 2. С. 150–155.
3. Балабанова І.О., Соколенко О.М. Вплив стрес-факторів на продуктивні якості свиней великої білої породи. *Таврійський науковий вісник*. Херсон: Айлант, 2000. Вип 24. 2002. С. 79–82.
4. Збарський В.К. Свинарство – ключова галузь у сільському господарстві України. *Агросвіт*. 2016. № 21. С. 8–14.
5. Мельник Д.І. Тенденції і перспективи розвитку фермерства на Херсонщині. *Агроінком*. № 8–9. 2002. С. 32–34.
6. Небилія М., Самохвал І. Перспективи свинарських фермерських господарств. *Фермерське господарство*. 2007. № 10. С. 20–22.
7. Маслак О. Проблеми та перспективи фермерства в Україні. *Агробізнес сьогодні*. 2015. С. 145–152.
8. Чернишов І. В. Стан і потенціал розвитку органічного свинарства України / І.В. Чернишов, М.В. Левченко, І.С. Мазуркевич. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2016. Вип. 2 (90). Ч. 2. С. 149–154.

УДК 911.3:338.43(477)

DOI <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2021.122.37>

ПРОДУКТИВНІ ОЗНАКИ СВИНЕЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ М'ЯСНИХ ПОРІД ЗАРУБІЖНОЇ СЕЛЕКЦІЇ В УМОВАХ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА «ДНІСТЕР» ХЕРСОНСЬКОГО РАЙОНУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Панкєєв С.П. – к.с.-г.н.,

доцент кафедри технології виробництва продукції тваринництва,
Херсонський державний аграрно-економічний університет

Царюченко А.В. – здобувач вищої освіти другого магістерського рівня
другого року навчання біолого-технологічного факультету,
Херсонський державний аграрно-економічний університет

У статті проаналізована доцільність використання кнурів спеціалізованих м'ясних порід у системі породно-лінійної гібридизації в умовах фермерських господарств. У цьому плані велике значення надається використанню найбільш продуктивних порід свиней та використанню нових трипорідних поєднань зарубіжної селекції. Умови годівлі та утримання тварин були ідентичні для усіх груп тварин і відповідали зоотехнічним нормам,